

Vlaams
Parlement

stuk **1373** (2011-2012) – Nr. 3
ingediend op 12 december 2011 (2011-2012)

Hoorzitting

over het dossier van de Gemeentelijke Holding,
met de heer Hugo Van Driessche,
waarnemer van de Vlaamse Regering
bij de Gemeentelijke Holding

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid,
Financiën en Begroting
en voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie,
Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heren John Crombez en Joris Van Hauthem

Samenstelling van de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Jan Peumans, Kris Van Dijck;
de heer Lode Vereeck;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heren John Crombez, Bart Martens;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Samenstelling van de commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Fatma Pehlivan;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1373 (2011-2012) – Nr. 1 en 2: Verslagen over hoorzitting

Op 19 oktober 2011 besliste het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement om het dossier in verband met de recente ontwikkelingen in verband met de Gemeentelijke Holding te verwijzen naar de Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme.

De Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme hield op woensdag 23 november 2011 een hoorzitting met de heer Hugo Van Driessche, waarnemer van de Vlaamse Regering bij de Gemeentelijke Holding.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER HUGO VAN DRIESSCHE, WAARNEMER VAN DE VLAAMSE OVERHEID BIJ DE GEMEENTELIJKE HOLDING

De heer *Hugo Van Driessche* legt bij het begin van zijn toelichting uit dat het toezicht op de Gemeentelijke Holding geregeld is door de wet van 1963 betreffende de controle op het Gemeentekrediet, waarvan de Gemeentelijke Holding de rechtspersoon voortzet. De federale ministers van Financiën en Binnenlandse Zaken wijzen elk een regeringscommissaris aan, wat bij wet bevestigd werd in 1997, hoewel de voogdij over provincies en gemeenten al in 1980 aan de gewesten was overgedragen.

Op verzoek van de Vlaamse en Waalse Regeringen besliste de raad van bestuur van het Gemeentekrediet in 1983 al wel om waarnemers van de bevoegde Vlaamse en Waalse ministers toe te laten. Dezelfde beslissing viel in 1984 ten gunste van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ze werden voor het eerst opgenomen in de statuten van de Gemeentelijke Holding bij een wijziging in 2002. Een wettelijke of decretale grondslag is er echter nog niet, wat mogelijk verklaart waarom ze ook niet vergoed worden. De spreker onderstreept dat zijn statuut geenszins hetzelfde is als dat van een regeringscommissaris of -afgevaardigde bij Vlaamse holdings als de Milieuholding, Gimvindus of de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM).

De gewestwaarnemers nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding, en krijgen dezelfde documentatie als de andere leden. De statuten bepalen dat ze de ministers vertegenwoordigen “die de gemeenten en de provincies onder hun bevoegdheid hebben”. In Vlaanderen is dat momenteel de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur. De heer Van Driessche werd aangewezen in december 2001 door minister Van Grembergen na het ontslag van de vorige titularis, de heer Billo. Sindsdien vervulde hij onafgebroken deze functie onder de ministers Keulen en Bourgeois.

De gewestvertegenwoordigers worden ook uitgenodigd voor de vergaderingen van het comité van toezicht bij de holding, dat toezicht uitoefent op de rekeningen en de verrichtingen van de vennootschap. De leden zijn geen bestuurders. Er zijn een drietal vergaderingen per jaar, waarop bijna altijd de commissaris-bedrijfsrevisor aanwezig is. Het comité rapporteert aan het auditcomité, waarvan de gewestvertegenwoordigers geen deel uitmaken, evenmin als van het strategisch comité en het bezoldiging- en benoemingscomité.

In het Overlegcomité van 18 maart 2009 heeft de federale overheid als haar standpunt meegedeeld dat de wet van 1963 in principe kan worden opgeheven, en dat dus het toezicht op de Gemeentelijke Holding aan de gewesten kan worden toevertrouwd, maar ze heeft daar geen verder gevolg aan gegeven. Wel werd in de loop van 2011 het statuut van de gewestvertegenwoordigers bijgeschaafd op vraag van de gewesten, zonder daarbij afbreuk te doen aan de functie van de federale regeringscommissarissen. De brief die de gewesten daarover op 18 april 2011 stuurden naar de Gemeentelijke Holding, kwam volgens de raad van bestuur te laat voor de agenda van de geplande algemene vergadering van 25 mei 2011, maar de raad besliste op 27 april 2011 al wel om met onmiddellijke ingang een collegiaal vetorecht toe te kennen.

De spreker legt de procedure uit. De drie vertegenwoordigers kunnen, handelend als college, een beslissing van de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding schorsen, door hun beslissing te betekenen binnen de drie werkdagen volgend op de beslissing. De schorsing wordt definitief indien zij bevestigd wordt door een met redenen omklede beslissing gezamenlijk genomen door de drie gewesten, betekend binnen de vijftien dagen volgend op de geschorste beslissing. De heer Van Driessche vindt de collegiale schorsing niet simpel en ze werd dan ook geen enkele keer toegepast.

Bij ondertekening op 30 juni 2011 van de laatste waarborgovereenkomst voor zes maanden door de drie gewesten en de Gemeentelijke Holding, werd als voorwaarde opgenomen dat de Gemeentelijke Holding haar besluitvormingsproces zodanig diende aan te passen dat de uitvoering van elke beslissing, genomen door de raad van bestuur tijdens de looptijd van de garantie, voor een periode van vier werkdagen, de dag van de beslissing inbegrepen wordt opgeschort. Tijdens die periode heeft elke gewestvertegenwoordiger – individueel en niet collegiaal – het recht om schriftelijk een veto te stellen tegen de uitvoering van elke beslissing van de raad van bestuur.

De holding heeft dan vijf werkdagen, te rekenen vanaf de dag van het veto, om aan te geven op basis van een gemotiveerde en schriftelijke verklaring dat zij van oordeel is dat de uitoefening van het veto het vennootschapsbelang en de bestuurdersaansprakelijkheid in het gedrang brengt. Als de gewesten gezamenlijk het veto bekrachtigen binnen tien werkdagen, zal de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding de beslissing niet uitvoeren en herroepen op haar eerstvolgende vergadering.

Deze procedure werd evenmin ooit toegepast. Ondertussen raakte de holding in zware stormen en werd beslist tot de vereffening.

Vervolgens wijdt de spreker nog enkele woorden aan de vervulling van zijn opdracht gedurende tien jaar, waar ook verschillende goede jaren bij waren. Als vertegenwoordiger van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden en nadien van Binnenlands Bestuur had hij vooral oog voor de mogelijke weerslag van de beslissingen op de gemeenten. Hij had noch een beslissende noch een controlerende bevoegdheid maar luisterde wel, en vroeg zo nodig toelichtingen, om zijn minister te informeren. De raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding vergaderde een keer per maand, behalve in de zomer. Het laatste paar maanden lag het tempo wel een pak hoger. Zijn persoonlijk aanwezigheidscijfer ligt zeer hoog.

Na elke vergadering bracht hij beknopt verslag uit bij de minister. Tot een dik jaar geleden stelden de minister en zijn kabinet weinig vragen. De grote verhalen uit die periode, zoals de kapitaalverhoging en de waarborgverlening, ressorteren eerder onder Financiën en Begroting dan onder Binnenlands Bestuur, merkt hij op. Hij neemt aan dat de contacten dan ook langs die weg zijn verlopen.

Vanaf voorjaar 2011 waren de vragen van de minister veel frequenter en gericht. Van toen af pleegde de heer Van Driessche geregeld overleg met zijn kabinet over het dossier van de Gemeentelijke Holding. Zo kwam hij in mei op vraag van de minister tussen naar aanleiding van het voornemen om een dividend uit te keren.

Op vraag van de heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, bevestigt de heer *Hugo Van Driessche* dat hij moest opletten met wat hij bekendmaakte over de besprekingen in de raad van bestuur. Als motieven schuift hij privacy, de commerciële belangen van de vennootschap en het beroepsgeheim van personen als de bedrijfsrevisor naar voren.

II. BESPREKING

De heer *Sas van Rouveroy* neemt aan dat de heer Van Driessche de iure geen toezicht uitoefende maar hij was wel een bevoorrechte getuige. Het lid gaat ervan uit dat de waar-

nemer zijn minister niet alleen informeerde maar ook adviseerde. Heeft hij op enige wijze bedenkingen geformuleerd over de voorwaarden voor de kapitaalsverhoging van 2009, meer bepaald het dividend van 13 percent en het onderscheid tussen de oude en de nieuwe, preferente aandeelhouders, waarmee druk werd uitgeoefend? Hoe reageerde de minister?

Open Vld wil ook weten welke rol de heer Van Driessche speelde in de dividendverstreking in 2011, waartoe de raad van bestuur in het jaarverslag over het resultaat van het boekjaar 2010 nog gunstig adviseerde, maar die uiteindelijk onder druk van onder meer de Vlaamse Regering niet doorging? Tekende hij bij de minister protest aan tegen het voorstellen van de holding. Heeft hij dat bezwaar ook geformuleerd op de vergadering van de raad van bestuur die voorafging aan de algemene vergadering? Zo neen, waarom niet?

Vond de waarnemer de carrousel van bedrijfseconomisch zinvol of zag hij die als een indirecte lening aan zichzelf, die als artificiële kapitaalverhoging geen enkel praktisch nut heeft bij werkelijke problemen? Heeft hij daarover opmerkingen gemaakt in de raad van bestuur? Informeerde en adviseerde hij de minister? Heeft de holding met de lening niet mee de kiemen gelegd voor de crash in 2011?

Hoe evolueerde de Gemeentelijke Holding in de tien jaar dat de heer Van Driessche er waarnemer was, en welk contrast brengt de laatste drie jaar daarin? Is zijn eigen standpunt veranderd doorheen de tijd? Heeft hij de veranderende omstandigheden geregistreerd en er de andere raadsleden op gewezen?

Zijn rapporten beschikbaar over de vervulling van zijn opdracht? Kreeg hij over die opdracht en over de rapportering richtlijnen van de minister? Is er overleg geweest tussen de drie gewestafgevaardigden? Zo ja, werden daar strategische afspraken gemaakt? Zo neen, is dat geen gemiste kans, achteraf bekeken? Heeft de waarnemer weet van overleg tussen de drie grote, Belgische aandeelhouders van Dexia? Heeft hij daarop aangedrongen? Zo neen, waarom niet?

Werd voor de vergoeding van de gewestwaarborg voor de Gemeentelijke Holding ook een lening afgesloten? Klopt het dat het auditcomité nooit het risicobeheer doorlichtte?

De heer *Hugo Van Driessche* antwoordt dat hij slechts een waarnemer was die informatie vergaarde en aan de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur bezorgde. Het was aan de minister om verdere instructies te geven om zaken beter te bekijken of in de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding ter sprake te brengen. Dat is in het recente verleden, vooral in 2011, ook geregeld gebeurd.

Hij heeft geen weet van een formele audit van de risico's. Of er specifiek geleend is voor de vergoeding van de gewestwaarborg, weet hij niet. Van overleg met de andere aandeelhouders van Dexia is heel lang geleden ooit eens sprake geweest. Zelf overlegde hij niet met de andere gewesten, maar dat gebeurde wel geregeld op regeringsniveau.

Op de vraag van de heer *Filip Watteuw* of er dan geen overleg was over het collegiale vetorecht, antwoordt de heer *Hugo Van Driessche* dat dit pas in april 2011 is ingesteld en in juni al vervangen door individueel vetorecht. Er deed zich geen enkel geval voor in de tussentijd.

Over de hele periode bekeken zijn er eerst zeven relatief vette jaren geweest. Dat waren de jaren waarin met diversificatie werd begonnen. De laatste drie jaren waren er van kommer en kwel.

De heer *Koen Van den Heuvel* wijst hem erop dat die diversificatie al in 2004-2006 werd betaald met een sterke schuldtoename, omdat men de dividendpolitiek behield. Sprak hij daarover met de Vlaamse Regering? Ook de heer *Sas van Rouveroy* wil weten wat zijn

advies was bij de keuze tussen lenen of een deel van het Dexiapakket verkopen. Het viel hem op dat in het overzicht van de heer Van Driessche niet werd gewaagd van de gigantische toename van de schuldpositie op die tien jaar, van 3 percent tot ver boven de 100 percent in reële termen.

Diversificatie is wijs, oordeelt de heer *Erik Tack*, met het oog op risicospreiding. Maar lenen met een onveranderd, niet-gediversifieerd aandelenpakket als onderpand vergroot juist het risico door de mogelijke combinatie van gelijktijdig waardeverlies en schuldopbouw. Heeft de waarnemer daar opmerkingen over geformuleerd? Is in de raad van bestuur nooit gediscussieerd over de optie om de diversificatie te financieren met de verkoop van Dexia-aandelen?

De heer *Bart Van Malderen* vraagt aan de heer Van Driessche of hij 20 percent diversificatie aanvaardbaar vond. Was de raad van bestuur voldoende op de hoogte van die strategie en haar risico's? Werd zij zonder meer aanvaard of werd erover gediscussieerd?

De heer *Filip Watteuw* sluit zich bij de voorgaande vragen aan. Werd de schuldopbouw systematisch besproken door de raad van bestuur? Op welke manier kreeg de raad die informatie?

De heer *Matthias Diependaele* merkt op dat de steden en gemeenten, in tegenstelling tot de Vlaamse Regering, als aandeelhouder wel beslissingsmacht hadden. Hoe was de verhouding tussen beide overheden? Klopt het dat de Vlaamse Regering alleen politieke druk kon uitoefenen?

De heer *Lode Vereeck* wil weten of de aansprakelijkheid van de bestuurders vroeger wel verzekerd was en zo ja, vanaf wanneer. Diversificatie van een portefeuille vereist immers beperkte aansprakelijkheid, omdat ruime aansprakelijkheid vennootschapsrechtelijk toezicht inhoudt.

Dat de verzekering van de aansprakelijkheid zou stopgezet zijn, is nieuw voor de heer *Hugo Van Driessche*. De strategische keuze voor diversificatie tot 2008 werd redelijk uitvoerig op de raad van bestuur besproken, ook de financiering. Hij meent zich te herinneren dat de Gemeentelijke Holding zich voor de technische aspecten liet bijstaan door een zakenbank. Op aandringen van de heer *Koen Van den Heuvel* verklaart de heer *Hugo Van Driessche* dat hij de minister informeerde over de schuldopbouw, maar hij weet niet wat die daarmee deed.

Op vraag van de heer *Erik Tack* verklaart de heer *Hugo Van Driessche* dat hij nooit een opmerking van enige minister kreeg over de wijze van rapportering, die een weergave vormde van de belangrijkste punten die op de bestuursvergaderingen aan bod kwamen. Inzage in de verslagen moet men aan de minister vragen. De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, belooft dat te zullen doen.

De heer *Lode Vereeck* blijft de rol van de minister en zijn vertegenwoordiger onduidelijk vinden. Rapporteerde hij over de riskante put-opties en het even risicovolle hefboomfonds Cheyne en wat antwoordde de minister? Remden de vertegenwoordigers van de Gemeentelijke Holding in Dexia het risicogedrag af of vuurden zij het juist aan door hun pleidooi voor een aanhoudende dividendestroom? Wat rapporteerde hij daarover aan de minister en hoe reageerde die? Heeft hij ooit een boodschap over het risicoprofiel moeten brengen op de raad van bestuur vanwege de Vlaamse Regering?

De heer *Filip Watteuw* vindt het vreemd dat de vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in een bij uitstek financieel bedrijf, onder Binnenlands Bestuur valt. Even verbazend is dat pas het laatste jaar het kabinet om overleg vroeg over de Gemeentelijke Holding, terwijl er ook eerder al momenten waren waarop men op basis van openbare

gegevens kon zien dat zaken fout liepen, zoals met de schuldopbouw. Wie in de Vlaamse Regering hield dat in het oog? Het is toch niet mogelijk dat niemand ook maar iets gezien heeft?

De heer *Bart Van Malderen* sluit zich aan bij de vragen van collega Vereeck maar voegt er nog de carrousselning van 2008 aan toe en, meer algemeen, de evolutie van de Gemeentelijke Holding richting hefboomfonds en de druk die uitging van de vraag om dividenden. Heeft de heer Van Driessche ooit actief gecontroleerd of er wel contacten met Financiën waren? Heeft hij zijn mandaat ervaren als afdoende voor de opdracht?

De heer *Dirk Van Mechelen* wil weten of de uitgifte van commercial papers, om 40 miljoen euro op te halen voor rentebetalingen, is besproken door de raad van bestuur, zeker nadat de klassieke kopers wegvielen door een perslek. In de plaats is men bij de Vlaamse Regering gaan aankloppen. Heeft de waarnemer toen de minister van Binnenlands Bestuur of die van Financiën en Begroting in kennis gesteld van het risicovolle karakter van de transactie?

De heer *Matthias Diependaele* vraagt zich af waarom de federale overheid pas in het voorjaar van 2011 de handen afgetrokken heeft van de Gemeentelijke Holding. Waarom wilde zij plots meer verantwoordelijkheid geven aan de Vlaamse Regering?

De heer *Hugo Van Driessche* weet niet waarom de federale overheid haar standpunt gewijzigd heeft. Hij brengt in herinnering dat voor het financiële toezicht een federale regeringscommissaris bij de holding zat. Dat waren niet de eersten de besten, de eerste die hij heeft gekend was secretaris-generaal van Financiën Brouns.

Wat de commercial papers betreft, verklaart hij dat ze aan de raad van bestuur werden gemeld, doch met de mededeling dat zelfs de Gemeentelijke Holding niet verondersteld werd te weten wie erop intekende. Op aandringen van de heer *Dirk Van Mechelen* voegt de heer *Hugo Van Driessche* daaraan toe dat het laatste jaar de liquiditeitspositie het belangrijkste punt van elke vergadering was. De Vlaamse overheid was niet onbekend met de problemen, want de regering stelde in 2011 een zakenbank aan – Banca Leonardo – om het dossier uit te spitten.

De heer *Eric Van Rompuy*, weet dat de Gruppo Banca Leonardo in juni aangeduid is als adviseur van de Vlaamse Regering. De kwestie is dus welk advies de bank aan de regering gegeven heeft over de waarborg.

De heer *Lode Vereeck* vraagt de waarnemer te bevestigen dat het liquiditeitsprobleem van 40 miljoen euro eigenlijk het gevolg was van een beschikbaarheidsvergoeding die de Gemeentelijke Holding moest betalen voor de borgzetting. Dus eigenlijk een verzekeringspremie van de Gemeentelijke Holding aan de Vlaamse Regering, waarop de Vlaamse Regering 40 miljoen euro in de Gemeentelijke Holding stortte. Dat is dus een nieuwe carroussel.

De heer *Hugo Van Driessche* heeft nooit zo ver gedacht.

De heer *Dirk Van Mechelen* zegt dat de holding haar liquiditeitsproblemen trachtte op te lossen door commercial papers uit te geven. Op die kortetermijnbeleggingen betaalt de Gemeentelijke Holding natuurlijk vergoedingen. Op een bepaald moment kreeg ze die commercial papers niet meer verkocht. Dat is allicht toch besproken in de raad van bestuur? Daarop is beslist de commercial papers aan de gewesten te verkopen. Was de heer Van Driessche getuige van die beslissing? En heeft hij dat aan zijn minister verteld?

De heer *Hugo Van Driessche* beaamt dat het programma voor de commercial papers geregeld ter sprake kwam. Ook dat ze moeilijker te verkopen waren aan de klassieke afnemers,

werd vermeld. Hij kan zich niet herinneren dat de gevolgtrekking was dat de commercial papers dan aan de gewesten zouden worden verkocht, maar kan dat controleren op de notulen.

De heer *Lode Vereeck* wordt lastig omdat de waarnemer zich te vaak dingen niet herinnert. Er rest geen andere oplossing dan de notulen en de verslagen daarover aan de Vlaamse Regering te checken.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, vermoedt dat het parlement daar inzage in kan vragen. Hij wijst erop dat regeringscommissarissen verschillende taken kunnen hebben, bijvoorbeeld financieel of algemeen toezicht. De heer Van Driessche is dan weer een waarnemer. Hij kan blijkbaar niet namens de Vlaamse Regering ingrijpen in de raad van bestuur.

De heer *Lode Vereeck* wil eigenlijk weten of de waarnemer beslissingen die volgens hem te veel risico inhielden zoals voor het Cheyne-fonds aan de minister heeft gemeld. Heeft hij dat besproken met de minister en de ministeriële mening aan de raad van bestuur overgebracht? De evolutie naar vetorecht toont aan dat de Vlaamse Regering een greep op de holding wou en dus allicht bepaalde beslissingen wou kunnen blokkeren. De commissie tracht uiteindelijk ook te bepalen of het systeem van waarnemers nog volstaat, of de regering niet beter in alle gevallen een regeringscommissaris afvaardigt.

Voor de heer *Filip Watteuw* gaat het niet over het statuut van de regeringsafgevaardigde. De voorbije jaren heeft de Vlaamse Regering zware financiële verbintenissen aangegaan ter waarde van 265 miljoen euro. De vraag is hoe ze de vinger aan de pols houdt, hoe ze op de hoogte blijft en kan ingrijpen bij ontsporingen. Het parlementslid stelt tot nog toe alleen maar desinteresse en passiviteit vast. Vlaanderen kan zich dat niet langer permitteren.

De heer *Erik Tack* ziet het als taak van een waarnemer om informatie te verkrijgen en er iets mee te doen. Ook al heeft hij geen stemrecht, dan kan hij toch de mening van de Vlaamse Regering vertolken. Dat is niet gebeurd. Pas toen het verkeerd liep, heeft de regering de waarnemers bijkomende armslag gegeven met het vetorecht. Tijdens de vette jaren is de regering dus eigenlijk in slaap gevallen. Het parlementslid vraagt of die stelling klopt.

De heer *Eric Van Rompuy* ziet als centrale vraag wanneer de regering voor het eerst waarborgen gegeven heeft aan de Gemeentelijke Holding en hoe die waarborgen van de federale overheid en de gewesten geëvolueerd zijn. Als een regering belastingsmiddelen als waarborg geeft, neemt ze een andere positie in, ook op het vlak van controle.

De heer *Hugo Van Driessche* zegt dat de waarborgen van de overheden voor het eerst verleend zijn in 2009. In eerste instantie alleen door de gewesten, voor 400 miljoen euro. Vanaf 1 juli 2009 heeft ook de federale overheid waarborgen verstrekt. Dat was ook het geval vanaf 1 oktober 2009 tot 1 januari 2010. Van 1 januari 2010 tot 1 juli 2010 verstreken het federale niveau en de gewesten waarborgen, nadien alleen gewesten. De waarborgperiodes waren dus in tijd beperkt, meestal tot zes maanden.

De heer *Lode Vereeck* wijst erop dat het parlement eigenlijk al over die informatie beschikt. Het ministeriële besluit van 15 januari 2009 is al in het Federale Parlement besproken. Het gaat er nu vooral om een duidelijker beeld te krijgen van de rol van een waarnemer en hoe de Vlaamse Regering ermee omging.

Ook de heer *Filip Watteuw* vindt het verhaal van de waarborgen irrelevant. De heer Van Driessche was al tien jaar waarnemer, dus ook in de periode voor de waarborgen. Op het moment dat de zaken dreigen te ontsporen, kan de waarnemer een belangrijke rol spelen door de informatie door te spelen aan de regering. Die moet er dan iets mee doen.

De heer *Sas van Rouveroy* acht de waarborgen wel relevant omdat ze het moment markeren waarop de situatie ontaardt. De waarnemer is de verslaggever aan de Vlaamse Regering, maar ook de woordvoerder ervan. Heeft de minister de heer Van Driessche sinds 2008 instructies gegeven om tussenbeide te komen in de raad van bestuur? Zo ja, welke?

De heer *Hugo Van Driessche* zegt dat er hem bijvoorbeeld opgedragen is in mei 2011 te zeggen dat het uitkeren van een dividend niet aan de orde kon zijn. Hij moest ook meer details verzamelen over het verkoopprogramma. Er zijn nog voorbeelden, maar hij heeft er geen lijstje van gemaakt.

De heer *Ward Kennes* vindt het essentieel om te weten wanneer en hoe de Vlaamse Regering opdracht heeft gegeven aan haar vertegenwoordiger om acties te ondernemen in de raad van bestuur. Welke instructies kreeg de waarnemer en wanneer heeft hij het woord genomen in opdracht van de Vlaamse Regering en welke gevolgen heeft de raad van bestuur daaraan verbonden? Het verbaast het parlementslid dat de heer Van Driessche daar geen lijstje van bij heeft.

De heer *Dirk Van Mechelen* vraagt of de secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse administratie de heer Van Driessche heeft gecontacteerd over de commercial papers.

De heer *Hugo Van Driessche* antwoordt dat de heer Van der Borght, secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting, de voorbije maanden enkele keren contact heeft genomen. Het laatste contact dateert van de eerste week van juli 2011. Toen ging het vooral over het verkoopprogramma van de Gemeentelijke Holding in uitvoering van de waarborgovereenkomst.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt een systematisch antwoord op de vragen. Is er aan de Vlaamse Regering gerapporteerd over de put-opties en de swaps, eigenlijk de grote strategische opties? Zo ja, heeft de Vlaamse Regering daarop gereageerd? Voorts waren er vragen over de dividenddruk, de carrousellening, de commercial papers, het Cheyne-fonds. Als die niet mondeling beantwoord kunnen worden, vraagt het parlementslid een schriftelijk antwoord. Slechts zo kan het parlement oordelen of Vlaanderen het risico correct kon inschatten. De waarnemer heeft het telkens over de laatste maanden, maar toen was het huis eigenlijk al afgebrand. Sinds de diepe crisis van 2008 heeft de overheid massaal geld gestopt in Dexia, in de Gemeentelijke Holding. Heeft de Vlaamse overheid via de waarnemer toen actief toegekeken op het reilen en zeilen van de holding?

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, resumeert de vragen. De heer Van Driessche zegt als waarnemer gerapporteerd te hebben aan de Vlaamse Regering. Daarbij zijn twee periodes te onderscheiden: voor en na 2008. Wat heeft hij precies aan de regering meegedeeld? Heeft hij gewezen op de risico's? Zo ja, hoe heeft de regering daarop gereageerd? Welke opdrachten heeft ze aan de waarnemer gegeven? Is de mening van de Vlaamse Regering op de raad van bestuur besproken?

De heer *Erik Tack* beschouwt de waarnemer als de inspecteur van de Vlaamse Regering. Als de heer Van Driessche gedurende tien jaar geregeld gerapporteerd heeft, en de Vlaamse Regering heeft daar niet op gereageerd, is dat dan geen falen van de regering?

De heer *Lode Vereeck* wijst erop dat al duidelijk is dat de communicatie waarnemer-regering geen eenrichtingsverkeer was. De waarnemer heeft namelijk de mening van de regering over het uitkeren van dividenden vertolkt. De Gemeentelijke Holding heeft zich daarnaar geschikt in ruil voor de waarborg.

De heer *Hugo Van Driessche* herinnert zich dat er op de raad van bestuur over de carrouselleningen, eigenlijk de leningen om de kapitaalverhogingen te betalen, gesproken is. Dat

zal dus ook wel in zijn rapporten aan de Vlaamse Regering staan. Hij heeft toen de boodschap gekregen dat de operatie juridisch onderzocht was en correct gebleken.

Ook de fameuze 13 percent is uitvoerig in de raad van bestuur besproken en beargumenteed. Heel wat leden hebben toen de wenkbrauwen gefronst. Hij denkt dat hij daar zelf geen opmerkingen bij geformuleerd heeft. Hij heeft in ieder geval aan de minister gerapporteerd over de Cheyne-lening. In de raad van bestuur zijn daar dan ook heel wat vragen over gesteld.

De raad van bestuur kreeg prognoses waaruit bleek dat de Gemeentelijke Holding zowel aan de preferente als aan de gewone aandeelhouders dividenden zou kunnen uitkeren. De waarnemer heeft geen instructies van de minister ontvangen om ervoor te zorgen dat er geen ongelijkheid tussen de aandeelhouders zou zijn.

De heer *Erik Tack* vraagt of de Gemeentelijke Holding geprobeerd heeft het bedrag geleend bij Dexia bij een andere financiële instelling te lenen.

De heer *Hugo Van Driessche* meent zich te herinneren dat de Gemeentelijke Holding de markt verkend heeft, maar heeft daarover geen verdere details.

Ook de heer *Erik Tack* lijkt het evident dat de Gemeentelijke Holding ook bij andere banken informeerde. Hij ziet twee redenen waarom de holding dan toch de lening aangegaan is bij Dexia: omdat die de beste voorwaarden bood of omdat er geen enkele andere bank dergelijke grote som aan Dexia wou lenen. In het laatste geval is bewezen dat de financiële situatie van de holding toen al zeer slecht was. Wat dan weer vragen oproept over de belofte van 13 percent dividend aan de gemeenten. Die tegenstrijdigheid moet toch ook de raad van bestuur opgevallen zijn. Een holding die gaat lenen bij een bank om de holding van de bank te financieren, is toch altijd een linke zaak, zelfs als het juridisch mogelijk is. Het zou zuiverder geweest zijn om bij een andere bank te lenen.

De heer *Hugo Van Driessche* kan daar niet meteen op antwoorden.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

John CROMBEZ
Joris VAN HAUTHEM,
verslaggevers